

Druhého února 2021 byly k vyšetření na varroázu odeslány vzorky zimní měli od včelařů Základní organizace ČSV Stříbro. Sběr vzorků od včelařů byl s ohledem na protipandemická opatření zorganizován poněkud netradičně prostřednictvím skupinových důvěrníků. Možná i díky tomu proběhl neobyčejně hladce, a proto svoje poděkování adresuji zejména těm z důvěrníků, kteří tento úkol splnili bez jakýchkoli závad.

Výsledky vyšetření budou včelařům oznámeny rovněž prostřednictvím skupinových důvěrníků. Na stránkách ZO bude zveřejněno, kdy výsledky dorazí. Včelaři si pak u důvěrníků dotazem zjistí výsledky za svoje chovy. Pokud se důvěrníci rozhodnou výsledky sdělit včelařům sami, měli by tak učinit každému včelaři zvlášť za jeho chov.

S odvoláním na usnesení minulé výroční členské schůze by měli včelaři celé základní organizace provést v předjarním období plošné ošetření včelstev nátěrem zavíčkovaného plodu a to bez ohledu na výsledky vyšetření zimní měli. Je třeba si uvědomit, že varroáza je problémem, který v našich podmínkách ohrožuje včely nejvíce a způsobuje v chovech největší ztráty. Léčiva pro toto ošetření budeme distribuovat opět prostřednictvím skupinových důvěrníků, o termínu vás budeme včas informovat touto cestou.

Nátěr včelího plodu s následnou fumigací je přitom jednou z neúčinnějších forem tlumení varroázy. Nyní několik poznámek k připomenutí pravidel pro toto ošetření. S provedením tohoto ošetření bychom neměli nějak významně otálet. V každém případě je však třeba počkat, než proběhnou první významné jarní prolety. Ošetření by se mělo uskutečnit, jakmile to počasí dovolí a denní teploty budou v několika po sobě následujících dnech oscilovat kolem 15 °C. Zásah je totiž třeba provést v době, kdy rozvoj včelstev nepřekročí úroveň, v níž úhrn zavíčkovaného plodu ve včelstvu dosahuje hodnoty do 10 dm².

K vlastnímu nátěru si připravíme roztok přípravku M1-AER v čisté vodě v poměru 1 kapka M1 na 10ml vody. Příklad: na jednu půldečku vody (50ml) 5 kapek M1. Množství roztoku připravíme uvážlivě - podle počtu ošetřovaných včelstev. Je lépe, když množství roztoku zvýšíme jeho opakovanou přípravou, než abychom nespoteřovaný roztok ve větším množství vylévali.

Provedení nátěru musí být skutečně šetrně vůči včelám. Čas ošetření zkrátíme na nezbytné minimum, včelstvo nebudeme zbytečně rozebírat. Je-li to možné, již první vyjmutý plást by měl obsahovat zavíčkovaný plod. Proto je užitečné operaci provádět ve dvojici. Jeden včelstvo rozebírá a vyjímá plodové plásty, druhý provádí nátěr plodu. K nátěru použijeme měkký štětec s delším vlasem, který je schopen pojmout dostatek roztoku, a zásadně štětec využíváme pouze k nátěru včelstev ve vlastním chovu. Tím předcházíme možnému přenosu nákaz mezi jednotlivými chovy. Po nátěru by měl být zavíčkovaný plod celý navlhčen roztokem, neměli bychom však dopustit vniknutí roztoku do nezavíčkovaných buněk na plástu. Po natření plodu dílo v úlu co nejrychleji srovnáme, úl zavřeme a zateplíme.

Ve stejném dnu zároveň provedeme ve včelstvu ošetření včel fumigací s použitím přípravku Varidol. K fumigaci použijeme buničité knoty a na každý obsednutý nástavek nakapeme na knot po dvou kapkách Varidolu do horní poloviny knotu (maximálně však 4 kapky na jeden úl). Před zavěšením knotu ometeme ve dnu úlu podložku a opět ji vrátíme zpět. Knot s nakapaným Varidolem zavěšujeme zásadně nahoru do nejvýše umístěného nástavku. Odspodu knot zapálíme, úl zavřeme a utěsníme. Jako ochranu před natavením sousedícího plástu, případně strůpkové folie můžeme použít např. alobal. Úl ponecháme po dobu cca 30 minut uzavřený.

Nátěru plodu zároveň využijeme ke zjištění základního stavu včelstva – hlavně, zda je přítomna kladoucí matka (zavíčkovaný plod – matku nehledáme !) a zda jsou ve včelstvu dostatečné zásoby v dosahu chumáče. Při větším počtu včelstev je užitečné si pořizovat záznam a ten pak využít pro další následné ošetřování. Zjistíme-li, že se v některých úlech nedostává glycidových zásob, neváhejme a přesuňme zásobní plásty z úlů, kde je zásob přebytek. Včelstva však v žádném případě nesmíme nechat hladovět. Je možné doplňování zásob i formou placky medocukrového těsta, kterou (i opakovaně) pokládáme pod folii na rámky horního nástavku.

V předjaří je také třeba myslet na dobrou dostupnost vody, co nejbližší vodní zdroj je důležitou podmínkou, která velmi významně ovlivňuje rozvoj včelstev. Zřizování různých typů napaječek pomáhá v tomto období včelám zejména při náhlých teplotních výkyvech.

Zjistíme-li v některém úlu nepřítomnost zavíčkovaného plodu a výrazný neklid včel, jedná se zřejmě o bezmatečné včelstvo, které je vhodné co nejdříve spojit s jiným, třeba i slabším včelstvem. Provádí se to tak, že na včelstvo s matkou se přes noviny přidá včelstvo bezmatečné. Včelaři s více včelstvy si právě pro takové případy zimují několik oddělků, které pak zjara využívají pro nápravu slabých a bezmatečných včelstev.

Mnoho včelařských úspěchů v novém včelařském roce.

Oldřich Koubek

Přátelé,

vybrané vzorky zimní měli ZO Stříbro jsou na cestě do laboratoře ve VÚVč v Dole. Vyšetření je hrazeno ze státního rozpočtu, to zůstává stejné. Podle výsledků pak vyplyne povinnost případného nátěru plodu s fumigací Varidolem na těch stanovištích, kde bude v průměru vyšší nález než 3 roztoči na včelstvo. Některé ZO předjarní ošetření dělají plošně, to lze doporučit.

Letos je v Metodice kontroly zdraví změna, která se týká moru včelího plodu. Vzorky měli a negativní výsledky vyšetření, které včelaři prodávající oddělky a matky potřebovali minulý rok pro přemísťování včelstev mimo území katastru obce, jsou letos nutné pouze při přemísťování na vzdálenost větší než 10 km. Ale pozor, výsledek vyšetření má teď platnost pouze 4 měsíce, přičemž se tento termín vztahuje k datu odběru vzorku. Proto nemá smysl posílat vzorky na mor už nyní, ale bude to stačit až na přelomu dubna a května.

MVDr. Jan Krabec

Na našich webových stránkách najdete v inzerci nabídku matek a oddělků pro rok 2021 od paní Treppeschové ze Záchlumí.

Zbyněk Folk